

Ο ΦΙΛΟΣ

Τ Η Σ

ΝΕΟΛΑΙΑΣ, ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΗΝΙΑΙΟΝ.

ΤΟΜΟΣ Γ΄.

Τεύχος Β΄. Ζάκυνθος 1859. Ἀπρίλιος.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΤΗΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες συνήθειζον νὰ κάθηνται εἰς τὴν τράπεζαν ἐπὶ ἀπλῶν ἐδρῶν. Ἡ συνήθεια αὕτη ἐπεκράτει ἐνόσω τὰ ἦθη αὐτῶν ἦσαν σεμνὰ καὶ ἐνάρετα, ἀφοῦ ὅμως ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ ἀσωτία εἰσῆχθη δυσυχῶς παρ' αὐτοῖς, ἤρχισαν ν' ἀνάγκηται ἐπὶ κλινῶν, τὰς ὁποίας ἐκάλυπτον διὰ μαλθακῶν στρωμμάτων καὶ προσκεφάλων καὶ ἄλλων εἰδῶν πολυτελείας. Συνήθως αἱ κλῖναι ἦσαν τρεῖς. Πρὶν ἢ καθίσωσιν εἰς τὴν τράπεζαν οἱ συνδαιτιμόνες εἶχον συνήθειαν νὰ νίπτωσι τὰς χεῖρας, ν' ἀλλάζωσι τὰ ἐνδύματά των καὶ νὰ ἐκβάλωσι τὰ ὑποδήματα. Παλαιάτατα ἐτρωγον δις τῆς ἡμέρας, δηλαδὴ ἐγευματίζον καὶ εἰδείπνου, ἀκολούθως ὅμως μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς πολυτελείας ἐπρόσθεσαν καὶ πρόγευμα καὶ δεῖπνον. Τὸ γεῦμα αὐτῶν ἦτον ὀλίγον καὶ εὐτελές, ὁ δεῖπνος δαψιλέστερος, τὰ δὲ συμπόσια δαψιλέστατα. Ταῦτα ἦσαν τρία, ὁ ἔρανος, συμπόσιον ἐκ συμβουλῆς ἢ συνεισφορᾶς, ὁ γάμος καὶ ἡ εἰλαπίνη. Εἰς τὰς ἑορτάς ἐγένοντο μεγάλαι εὐωχίαι καὶ πανηγύρεις.

Τὰ ἐν τῇ τραπέζῃ παρατιθέμενα ἦσαν κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαίους καιροὺς ἀπλοῦστατα καὶ εὐτελῆ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦτιον, συνιστάμενα ἐκ μάζης, λαχάνων καὶ κρεάτων, τὰ ὁποία ὄλα συγχρόνως ἐφέροντο ἐπὶ τῆς τραπέζης. Μετὰ ταῦτα ἐκοσμεῖτο ἡ τράπεζα διὰ ποικίλων καὶ παντοδαπῶν ἐδεσμάτων καὶ διὰ μήλων, ἀπίων, καρῶν, εὐκων, καὶ ἄλλων διαφόρων ὀπωρικῶν λεγομένων τροφαλίων. Διαρ-

κοῦντος τοῦ δαίπνου ἔψαλον, ἐτραγώδουν καὶ ἐχόρουν. Ἡ εὐλογία τῆς τραπέζης ἐγένετο διὰ τῆς παραθέσεως τοῦ ἄλατος καὶ τῆς τοῦ οἴνου σπονδῆς. Τὸ ποτὸν τῶν Ἑλλήνων πάλαι μὲν ἦτον τὸ ὕδωρ, ἔπειτα δὲ ὁ οἶνος, ὃν ἔπινον οὐ μόνον οἱ ἄνδρες ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες. Ὁ οἶνος ἐκερνάτο ἐν ποτηρίοις τὰ ὁποῖα κατ' ἀρχὰς μὲν ἦσαν ξύλινα, πῆλινα καὶ βάλινα, ὕστερος δὲ ἀργυρᾶ, χρυσᾶ καὶ λιθοκόλλητα. Ταῦτα διέφερον κατὰ τὸ μέτρον καὶ τ' ὄνομα, οἷον φιάλη, σκύφος, κύλιξ, κυμβίον, κύπελλον, κισσύβιον, κύαθος, κῶθος κ.τ.λ. Ἐσυνήθειζον δὲ νὰ συγκερνῶσι τὸν οἶνον μὲ ὕδωρ, ὅθεν παρήχθη τ' ὄνομα κρατήρ. Ἐπινον δὲ αὐτὸν μετρίως, ἀλλ' ἐνίοτε ἐξεκένουν πολλὰ ποτήρια καὶ κυμβία, καὶ ἰδίως ὅταν ἤθελον νὰ εὐθυμῶσι. Συνήθως εἰς τὴν τράπεζαν ἔπινον τρία ποτήρια, εἰς τιμὴν τῶν Θεῶν, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον ὑπὲρ τοῦ Διὸς, τὸ δεύτερον ὑπὲρ τῶν ἠρώων, καὶ τὸ τρίτον ὑπὲρ τοῦ Διὸς Σωτήρος. Εἰς τὸ τέλος τῆς τραπέζης ἔπινον τὸ ποτήριον τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος, δαλαδῆ τοῦ Διονύσου εὐρετοῦ τοῦ οἴνου. Ὑστερον ἀπένιπτον τὰς χεῖρας καὶ ἀπήρχετο ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

Ἐκ τῶν παρέρων τοῦ ἐκ Τριπόλεως τῆς Πελοποννήσου

Α. Κ. Παπαζαφειροπούλου Δικηγόρου.

ΔΑΒΙΔ Ο ΚΥΝΗΓΟΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

§ 5.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ὄρα Τόμον Γ'. Τεύχος Α'. Σελίδα 4—11.)

Ὁ Δαβὶδ καὶ ὁ Σόχος ἀναχώρησαν ἀκολουθούμενοι ἀπὸ τὰ μουλάρια, καὶ ἔπειτα ἀπὸ τρεῖς ἡμέραις ἐγύρισαν ἔχοντές τα φορτομένα ἀπὸ δέρματα κασῶρων ὅπου ἀξίζαν πολλαῖς χιλιάδαις ταλλάρων. Ὁ Κόζας τὰ ἐπούλησε εἰς τοὺς πράκτορας τῆς συντροφίας, καὶ ἀνάγκασε τὸν Δαβὶδ νὰ λάβῃ τὰ χρήματα.

—Ὁ ἀδελφός μου δὲν εἶλε βέβαια νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εὐτυχίαν τῆς Νεχάλας. Ἡ κόρη ἔχει τὴν καρδίαν ἐνὸς ἀσπρου. Ἡ ζωὴ τῆς ἐρήμου τῆς φαίνεται πολὺ ἄγρια, καὶ ἐπειδὴ πρέπει νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸ σπήτι ἐνὸς ἀσπροπρόσωπου, ἐδιάλεξε τὸ ἐδικόν σου.—Ἡ νέα Ἰνδιάννα ἐβεβαίωσε τοὺς λόγους τοῦ ἀδελφοῦ τῆς, καὶ ὁ Δαβὶδ δὲν εἶχε τίποτε νὰ ἀποκριθῇ εἰς μίαν ἔνωσιν ὅπου ἐπραγματοποιούσε ὅλαις ταῖς ἐλπίδαίς του.

Ὡστόσο ἡ ὥρα ἐπροχώρουσε. Οἱ πράκτορες τῆς συντροφίας ἔτε-

λείωσαν ταῖς ἀλλαγαῖς, καὶ ἐτοιμάσθησαν νὰ ρεῖλουν τὰ καλῆτερα δέρματα διὰ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Μισουρί, καθὼς ἐσυμφώνησαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐφτιάχτηκαν δώδεκα δερμάτινα πλοιαρία. Ἐτοῦτα τὰ πλοιαρία μακρῖα δεκοκτῶ πόδια, καὶ σχεδὸν πέντε πλατεῖα, ἦταν σχηματισμένα ἀπὸ τρία βουβαλοδέρματα τεντομένα ἀπάνω εἰς μίαν ἀλαφρὴν ξυλοδεσίαν. Ἡ ῥαφαῖς ὅπου τὰ ἔνωσαν, ἦταν καλὰ σκεπασμένα ἀπὸ ξύγκι, καὶ στάκτη, καὶ τὸ πλοιαρί φορτομένο δὲν ἔπλεε εἰς λιγότερο ἀπὸ δύο πόδια νερό.

Ἀφοῦ ἔφθασε ἡ στιγμή τῆς ἀναχώρησης ὁ Δαβὶδ ἐμβῆκε εἰς ἓνα ἀπὸ αὐτὰ ὁμοῦ μὲ τὴν Νεχάλα. Ὁ Σόχος ὅπου τοὺς εἶχε συνοδεύσει ἕως τὴν ὄχθην, δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν του, καὶ τέλος πάντων ἔπειτα ἀπὸ πολλὰ ἀγκαλιάσματα ἐκάθισε εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοιαρίου, καὶ πέρνοντας τὸ χεῖρι τοῦ Δαβὶδ τοῦ εἶπε·

—Παρακαλῶ τὸν ἀδελφόν μου νὰ τὴν καταστήσῃ εὐτυχισμένην. Ἡ καρδία τῆς εἶναι συνηθισμένη νὰ αισθάνεται τοὺς κτύπους ἄλλης καρδίας. Τὸ χεῖρι τῆς νὰ σφίγγῃ ἄλλα χεῖρια. Ὁ ἀδελφός μου ἴσως εἶλε τὴν εὐρὴ πεισματικὴν καὶ ὑψηλόφρονην. Ἀλλὰ ὁ Σόχος μὲν ἔχοντας παρὰ μίαν ἀδελφὴν ἐγένηκε εἰς αὐτὴν σκλάβος. Παρακαλῶ ὁ ἀδελφός μου νὰ ἦναι συγκαταβατικὸς εἰς ἐτοῦτα τὰ ἐλαττώματα. Γνωρίζω ὅτι οἱ ἀσπροπρόσωποι καλομεταχειρίζονται ταῖς γυναῖκαίς, καὶ ὅτι δὲν ζητοῦν ἀπὸ αὐταῖς τίποτε περισσότερο ἀπὸ ταῖς δυνάμεις τους. Ἐτοῦτο μὲ ἔκαμε νὰ θελήσω νὰ πάρῃ ἓνα ἀσπρον . . . Ἄμποτες νὰ ἦσθε καὶ οἱ δύο εὐτυχισμένοι. Ὅσο διὰ ἐμένα πηγαίνω νὰ ζήσω μόνος εἰς τὴν ἐρημον.

Ἐδῶ ἀντήχησαν ἡ κλάψαις τῆς νέας Ἰνδιάννας, καὶ ἐνῶ ἄνοιγε ταῖς ἀγκάλαις τῆς εἰς τὸν ἀδελφόν τῆς, διατί δὲν ἔρχεσε μαζί μας; τοῦ εἶπε μὲ συγκίνησιν ὁ Ῥαμφεῖς. Ὁ ἀδελφός μου δὲν ἠμπορεῖ καθὼς καὶ ἡ Νεχάλα νὰ ζήσῃ εὐτυχισμένος μὲ τοὺς ἀσπροπρόσωπους;

Ὁ Σόχος ἐσήκωσε τὸ κεφάλι του.

—Ἡ πατρίδα, εἶπε, μιᾶς γυναίκας εἶναι ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκεται ὁ ἄνδρας ποῦ αὐτὴ ἐδιάλεξε· ἀλλ' ὁ τόπος ἐνὸς Κόζας, εἶναι ἐκεῖ ὅπου αὐτὸς κυνηγᾷ τὰ βουβάλια, καὶ ἀρπάζει ταῖς πλεξίδαίς τῶν Μαυροπόδων. Ἡ Νεχάλα διὰ νὰ ζῇ δὲν ἔχει χρεῖαν παρὰ ἀπὸ ἓνα χαμόγελο τοῦ ἀδελφοῦ μου. Ὁ Σόχος ἔχει χρεῖαν ἀπὸ τὸν ἀέρα τῶν λειβαδιῶν.

—Λοιπὸν δὲν θὰ ματαίδοθουν, εἶπε συγκινημένος ὁ Δαβὶδ.

—Ὅχι, ἐμουρμούρισε ὁ Κόζας· ὁ ἀποχωρισμός μας θὰ ἦναι θάνατος δι' ὅλους μας.

Καὶ βλέποντας πῶς τὰ ἄλλα πλοιαρία ἐτοιμαζόντανε διὰ νὰ φύγουν·

—Στό καλὸ, ἐφώναζε μὲ γληγοράδα. Στό καλὸ, καὶ πάντοτε νὰ ἦσθε ἀγαπημένοι.

Ἡ Νεχάλα ἠθέλησε νὰ ῥιφθῆ ἐπάνω του, ἀλλ' αὐτὸς ἐσπροξε μὲ τὸ πόδι τὸ πλοιάρι τὸ ὁποῖο ἐπῆρε τὸ ρεύμα τοῦ ποταμιοῦ.

Ὁ Δαβὶδ ἔβαλε εἰς ταῖς ἀγκάλας του τὴν νέαν, ἡ ὁποία ἔβγα- νε κραυγαῖς λυπητῆραῖς, καὶ ἐπάσχιζε νὰ τὴν ἡσυχάσῃ.

—Ὁ ἀδελφός, μου νὰ τὴν κατατήσῃ εὐτυχισμένην, ἐφώναζεν ἀ- πὸ μακρῶν ὁ Σόχος.

Ὁ νέος Ἀμερικάνος ἠθέλησε ν' ἀποκριθῆ, ἀλλ' ἡ συγκίνησις τὸν ἔκαμε νὰ χάσῃ τὰ λόγια, καὶ ἄλλο δὲν ἠμπόρεσε νὰ κάμῃ παρά ν' ἀπηθόσῃ τὸ χεῖρι του εἰς τὸ κεφάλι τῆς Νεχάλας. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅλα τὰ πλοιάρια εἶχαν πάρει τὸ τρέξιμο τοῦ ποταμιοῦ, καὶ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγο ἀπομακρύνθησαν. Ὁ Κόζας ἔμεινεν ὀρθὸς εἰς τὸν ἴδιον τόπον ἕως ὅπου ἐφαινότανε, καὶ τέλος πάντων ἀφοῦ καὶ τὸ ὕστερο πλοιάρι ἐγάθη ὀπίσω ἀπὸ τὰ δένδρα τοῦ παραπόταμου λίγο λίγο ἀπομακρύνθηκε, ἐκαβαλίσκευσε τὸ ἄλογό του καὶ ἐμβῆκε μέσα εἰς τὰ βουνά. Ὡστόσο ὁ μικρὸς σόλος ἐξακολουθοῦσε νὰ κατεβαίνει τὸ Μισουρί. Ἡ λύπη τῆς Νεχάλας ὀλιγόστευε, καὶ ἂν ἡ περιποίη- σαις τοῦ Δαβὶδ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὴν κάμουν νὰ λησμονήσῃ τὸν ἀδελφόν της, τὴν ἐβοήθησαν τουλάχιστον νὰ ὑποφέρῃ ἕνα ἀποχω- ρισμὸν ὅπου ἦτον ἀδύνατο νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ. Ἡ προσοχὴ ὅπου ἐχρειαζότου διὰ ἕνα παρόμοιο ταξεῖδι, καὶ οἱ ἀναριθμητοὶ κίνδυνοι εἰς τοὺς ὁποίους ἦταν ἐκτεθημένοι ἕκαμαν, τόσον τὴν Νεχάλαν κα- θὼς καὶ τὸν Δαβὶδ, νὰ μὴ παραενθυμοῦνται τὰ περασμένα.

Ἦτον ἀνάγκη τῆς μεγαλήτερης προσοχῆς καὶ ἐπιτηδειότητος διὰ νὰ ἀποφεύγουν τὰ βάραθρα, ἢ ταῖς ἀμούσαις, καὶ τὸ χειρότερον ἀπ' ὅλα τοὺς Ἰνδιάνους ὅπου ἐκαθόντανε εἰς ταῖς ὄχθαις τοῦ ποταμιοῦ, καὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ ταξιδιόταις ἐφοβόντανε κάθε κακόν.

Ἡ πρώτη τις ἡμέραις ἐπέρασαν χωρὶς νὰ τοὺς συμβῆ κανένα δυ- στύχημα. Μερικὰ ἀπὸ τὰ πλοιάρια ὅπου ἦτανε βαρεῖα φορτομένα, τὰ ἀλάφροσαν, καὶ ἄλλα πάλι ὅπου εἶχαν ξεσχισθῆ ἀπὸ ταῖς πέ- τρας τῶν βράχων τὰ ἐτράβιζαν εἰς τὴν στεριά, καὶ τὰ ἐκαλαφά- τησαν. Ἀλλὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν ὁ Δαβὶδ ὅπου ἐπῆγαινε ἐμπρός, ἐξάνοιξε μὲς τὰ σούρπα ἕνα καπνὸν ὅπου ἀσκηνότου ἀπὸ τὴν μίαν ὄχθην τοῦ ποταμιοῦ. Παρευθὺς ἔκαμε τὸ συμφωνημένον σημάδι εἰς τὰ ἄλλα πλοιάρια, τὰ ὁποῖα ἔτρεξαν εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην ἀποκά- του εἰς τὸν ἴσκιον τῶν δένδρων. Ἐξακολουθώντας νὰ προχωρῆ μὲ προφύλαξι, δὲν ἄργησε νὰ ξανοίξῃ δεξιὰ ταῖς φωτιαῖς ἐνὸς στρα- τώπεδου ἀπὸ Ἰνδιάνους. Μὲ τὸ νὰ εὐρισκότου ἐμπρός του ἕνα νησί

ὅπου ἐμποροῦσε νὰ τὸν κρύψῃ, ἐτοιμαζότου νὰ προχωρήσῃ πλέον- τας σιρρίζα μὲ τὴν δεξιὰν ὄχθην, ἀλλὰ εἰς τούτην τὴν στιγμὴν ἐ- διέκρινε ἀνάμεσα εἰς ἕνα σύγνεφο κονιακτοῦ καμμία κατοστή κα- βελαρέους τῆς ἰδίας φυλῆς ὅπου ἐπῆγαιναν κατ' ἐπάνω του.

Μόλις ἔλαβε καιρὸν νὰ ἐμβάσῃ τὸ πλοιάρι του ἀνάμεσα εἰς τὰ χαμόδενδρα, ὅπου ἐπερικύκλωναν τὸ νησί, καὶ οἱ καβελαρέοι εἶχαν φθάσει εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμιοῦ.

Τὰ δύο στρατεύματα ἀφοῦ ἐγνωρίσθησαν ἐχαιρετήσθησαν βγάνον- τας μεγάλας κραυγαῖς.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς νεοφθασιμένους ὤρμησαν μὲ τὰ ἄλογά τους μέσα εἰς τὸ Μισουρί, διὰ νὰ σμίξουν τὸ ἄλλο στρατόπεδο, καὶ ἀπέρα- σαν, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, κοντὰ ἀπὸ τὸ πλοιάρι τοῦ Δαβὶδ. Οἱ ἐπίλοιποι εὐχαριστήθηκαν νὰ μείνουν εἰς τὸ ἀριστερὸ μέρος ὅπου ἄναψαν μεγάλας φωτιαῖς.

Ὁ Δαβὶδ εὐρισκόμενος ἀνάμεσα εἰς δύο ἐχθροὺς, ἦτανε εἰς μεγά- λον κίνδυνον, καὶ περισσότερο ἀκόμη διὰ τὸ νὰ μὴν ἠμποροῦσε νὰ ἔχῃ καμμίαν συγκοινωνίαν μὲ τὰ ἄλλα πλοιάρια. Ἡ ἀνησυχία του δὲν ἦτον ὀλιγότερη τὴν νύκτα, διότι ὁ παραμικρὸς θόρυβος ἠμπο- ροῦσε νὰ ἀκουσθῆ καὶ εἰς ταῖς δύο ὄχθαις, καὶ δὲν ἦτο δύσκολο νὰ φανῆ κάθε παραμικρὸ κίνημά τους ἀπὸ τὸ φῶς τῶν ἀστρων. Ὁ Δαβὶδ λοιπὸν ἀποφάσισε νὰ περιμείνῃ ἕως ὅπου νὰ ἀποκοιμηθοῦν οἱ ἄγριοι. Ἐπρόσμεινε ἕως τὰ μεσάνυκτα καὶ τέλος πάντων ἀφοῦ ἔπλευσαν καὶ οἱ παραμικροὶ κτύποι ἐβγήκε μὲ προφύλαξι ἀπὸ τὸ πα- ράμερο ὅπου ἕως τότες ἐκρυβότου. Τὴν ἴδιαν στιγμὴν ἀγροίκησε ὀλίγο ξέμακρα ἕνα ἄλαφρὸ κυμάτισμα, καὶ εἶδε τὰ ἄλλα πλοιάρια ὅπου ἐγλιστροῦσαν σιγανὰ σιγανὰ ἀπάνω εἰς τὸ ποτάμι· αὐτὰ εἶχαν καταλάβει τὸν στοχασμὸν του καὶ ἐρχόντανε νὰ τὸν φθίσουν. Ὁ στόλος εἶχε σχεδὸν ἀπεράσει τὸ νησί, καὶ εὐρισκότου ἀνά- μεσα εἰς δύο στρατόπεδα. Ὁ Δαβὶδ ὄντας τότε ἐμπροστὰ, ἐγύριζε τὰ μάτια του ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην, καὶ εἶχεν ἤδη ἀφίση ταῖς ὕστεραις φωτιαῖς ὅταν μία κραυγὴ ἀκούσθη σιμὰ του. Ἦρμησε ἐμπρός καὶ εἶδε ἕνα Ἰνδιάνον ὅπου ἐπέρασε κολυμβι- στὰ τὸ ποτάμι καὶ εὐρισκότου σχεδὸν ἀποκάτου ἀπὸ τὴν πλώρην. Δὲν εἶχε τελειώσει μία δευτέρα κραυγὴ, (ἡ ὁποία ἦτον τὸ σημάδι), καὶ ὁ Ραμφεῖς ἄρπαξε τὸ κεφάλι ὅπου ἔβγαине ἀπάνω ἀπὸ τὸ νε- ρόν. Ἐτότες ἀρχίνησε μία σιωπηλὴ καὶ τρομερὴ μάχη. Ὁ ἄγριος προσπαθώντας νὰ ἐλευθερωθῆ ἐσκάλωσε εἰς τὸν βραχίονα τοῦ νέου τὸν ὁποῖον ἐπάσχιζε νὰ σύρῃ ἀπάνω του.

— Ἄρπασέ τον, εἶπεν ὁ Πέτρος, ὁ ὁποῖος εὐρισκότου εἰς τὸ ἴδιο

πλοιάρι.

—Όχι, είπεν ὁ Δαβίδ. Αὐτὸς ἠμπορεῖ νὰ μᾶς ἀφανίσῃ.

Μόλις εἶχε τελειώσει ἐτοῦτα τὰ λόγια, καὶ ὁ Ἰνδιάνος δίνοντας μίαν τιναζιά μὲ ὄλην τὴν δύναμίν του, ἔγυρε τὸ πλοιάρι, καὶ ὁ νέος ἔπεσε εἰς τὸ νερό. Ἡ Νεχάλα φωνάζοντας ἤθελε νὰ ριφθῆ ζωπίσω του, ἀλλ' ὁ ἄλλος ἐσταμάτησε τὸ πλοιάρι.

Ἡ ταραχὴ τοῦ νεροῦ ἔδειχνε τὸν τόπον ὅπου ἔγινεν ἄφαντος ὁ Ραμφίης, καὶ ἐθεοαίονε ὅτι ἐκεῖ κάτω ἢ πάλιν ἐξακολουθοῦσε.

Αἰφνίδια οἱ βραχίονες τοῦ Ἰνδιάνου ἐβγήκαν ἔξω ἀπὸ τὸ νερό, ἀλλ' εὐθὺς ἐξανάπεσαν, καὶ κατόπι ἐξενέρωσε ἓνα κεφάλι.

—Δαβίδ, ἐφώναξεν ἡ Νεχάλα.

—Ἐδὼ εἶμαι! εἶπεν ὁ νέος.

—Καὶ ὁ ἄγριος; ἐρώτησε ὁ Πέτρος.

—Μὲ τὰ ψάρια, ἀποκρίθη ὁ Δαβίδ.

Οἱ δύο κυνηγοὶ τὸν ἐβοήθησαν ν' ἀνεβῆ εἰς τὸ πλοιάρι, ὅπου ἡ νέα Ἰνδιάννα ἐρίφθηκε εἰς ταῖς ἀγκάλαις του.

—Γλήγορα ξαναπάρε τὸ ρεύμα, εἶπεν ὁ νέος, πρέπει νὰ τὰ γνωρίζουν ὅλα εἰς τὰ στρατόπεδα...

Ἀκούοτον πραγματικῶς εἰς τὴν ὄχθην ἓνας ἀνακατομένος θόρυθος. Διὰ μερικαῖς στιγμαῖς ἐφάνηκαν νὰ περπατοῦν κάτι ἴσχοι, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὅλα ἐγύρισαν εἰς τὴν πρώτην ἡσυχίαν. Ἡ ἐπίλοιπη νύκτα ἐτελείωσε χωρὶς νὰ συμβῆ τίποτες περισσότερο, καὶ τὴν αὐγὴ τὰ πλοιάρια ἄρραξαν εἰς τὸ κάστρο Κάνο ὅπου εἶναι τὸ πρῶτο στάσιμον εἰς τὸ Μισουρί.

Τὰ μεγαλύτερα ἐμπόδια σχεδὸν ἐνικήθησαν, καὶ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ ταξειδιοῦ δὲν ἐπαρουσίασε παρά ὀλίγους κινδύνους.

§ Ζ'.

Ὁ ἀναγνώστης δὲν ἐλησμόνησε βέβαια τὸ πρῶτον κεφάλαιον εἰς τὸ ὅποιο ἐπαρουσιάσαμεν τὸν Δαβίδ καὶ τὸν Ἰωάνθαν εἰς ἓναν δρόμον τοῦ Φραγκλίνου, τὸν ἓνα ὅπου ἐτοιμαζότουσαν διὰ μίαν ζωὴν κοπιαστικὴν, καὶ τὸν ἄλλον διὰ τὴν ὀκνηρίαν.

Ἐνας μόνος χρόνος εἶχε περάσει ἀπὸ τότες, καὶ οἱ δύο φίλοι εὐρισκόντανε πάλιν εἰς τὸν ἴδιον τόπον, ἀλλὰ εἰς θέσεις καὶ γυαλασμοὺς πολὺ διαφορετικοῦς.

Ἡ φυσιογνωμία τοῦ Δαβίδ ἔδειχνε τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν γαλήνην, ἐνῶ ὁ Ἰωάνθαν μὲ τὰ χέρια γυαυρομένα εἰς τὸ στήθος, καὶ μὲ τὸ κεφάλι γυρμένο ἐφαινότουσαν βυθισμένος εἰς μεγάλην λύπην.

—Λοιπὸν ἡ ἀσθένεια ἀνάγκασε τὴν μαύρην τὴν θείαν σου νὰ

κλείσῃ τὸ ἐργαστήριόν της, εἶπεν ὁ Ραμφίης ἐξακολουθώντας μίαν ἀρνησημένην συνομιλίαν.

—Καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ λογαριασμοῦ ὅλα τὰ ἐπῆραν οἱ δανεισταί, εἶπεν ὁ Ἰωάνθαν, καὶ τώρα εὐρισκόμαστε πάμπτωχοι.

—Καὶ δὲν μπορεῖς ἐσὺ νὰ δουλεύσῃς; εἶπε μὲ γλυκὸν τρόπον ὁ Ραμφίης.

—Καὶ τί νὰ δουλεύσω! εἶπεν μὲ κακοφανερισμὸν ὁ Ἰωάνθαν, ἔχω τᾶχατες κανένα ἐπιχειρήμα; Ἐσὺ μιλεῖς ξέγνοιαστος γιὰ τὴν φτώχεια τῶν ἄλλων, γιὰτὶ ἔχεις ἐπάγγελμα εἰς τὴν συντροφία τῶν γουνερικῶν. Δὲν σοῦ λείπει τίποτα, ἡ μητέρα σου εἶναι εὐτυχημένη, ἐπῆρες τὴν ὠμορφότερη ἀπὸ ὅσας Ἰνδιάναις ἐφάνηκαν εἰς τὰ ἐδῶ, ὅλοι σὲ ἀγαποῦν καὶ ὅλα σοῦ πηγαίνουν καλὰ.

—Εἶναι ἀληθινὸ ὅτι χρεωστῶ πολὺ εἰς τὸν Θεόν, ἀποκρίθη ὁ Δαβίδ, ἀλλὰ ἐπραξα μὲ τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἠμπορῆ κανεὶς νὰ μὲ κατηγορήσῃ διὰ ἐτούτην τὴν εὐτυχίαν. Τὴν κατάστασιν ὅπου χαίρουμαι τὴν χρεωστῶ εἰς τοὺς κινδύνους ὅπου ἔτρεξα. Ἡ Νεχάλα εἶναι ἐδική μου γιὰτὶ ἔκαμα εἰς τὸν ἀδελφόν της τὰ χρεῖα ὅπου ἔχει ὁ ἓνας εἰς τὸν ἄλλον ἄνθρωπον, καὶ ἂν ἡ μητέρα μου εἶναι εὐτυχημένη, εἶναι γιὰτὶ ἔβαλα πάντοτε τὴν εὐτυχίαν της ἀποπάνω ἀπὸ τὴν ἐδικήν μου. Πίστεφέ μου Ἰωάνθαν, ἡ ἐργασία καὶ ἡ φιλανθρωπία εἶναι οἱ καλῆτεροι δρόμοι...

—Στὸ διάολο μὲ ταῖς διδασκαῖς σου, ἐγὼ δὲν ἤξεύρω τί νὰ κάμω.

—Σοῦ ἐπρόσφερα τὴν βοήθειάν μου.

—Φύλαξέ την διὰ τὸν ἑαυτὸν σου, εἶπε μὲ σκυθρωπότητα ὁ Ἰωάνθαν, ἐγὼ δὲν θέλω ἀπὸ ἐπε τίποτα.

Μὲ ἐτοῦτα τὰ λόγια ἄφησε θυμομένος τὸν Ραμφίην, καὶ τὸ ἴδιον βράδυν ἀκούσθηκε ὅτι εἶχε φύγῃ ἀπὸ τὸ Φραγκλὶν παρατῶντας τὴν θείαν του ἀρρώστην καὶ φτωχήν. Αὐτὸς δὲν εἶχε καρδίαν νὰ δουλέψῃ διὰ δύο, καὶ νὰ πάρῃ ἐπάνω του ἐκείνην ὅπου διὰ τόσον πολὺν καιρὸν τὸν ἔθρεψε.

Ὅταν ὁ Δαβίδ ἔμαθε ἐτούτην τὴν εἶδησιν ἔτρεξε εἰς τὸ σπήτι τῆς γραίας.

—Ἡ μητέρα μου ἔχει χρεῖαν μιᾶς συντροφίας, καὶ μιᾶς φιλενάδας τῆς ἡλικίας της, τῆς εἶπε, ἔλα νὰ ζήσῃς μαζί της καὶ θὰ εὐρῆς εἰς ἐμένα ἓναν υἱόν.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ.

Οἱ παλαιοὶ φιλόσοφοι καὶ νομοθέται ἔκριναν τὴν Μουσικὴν μέρος ἀναγκαῖον τῆς ἀνατροφῆς, ὡς ἱκανὸν νὰ μαλάσῃ τὰς ἀγριότητας τῆς ψυχῆς, καὶ νὰ ρυθμίξῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν εὐσχημοσύνην, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος.—*Τοῖς παλαιοῖς τῶν Ἑλλήνων εἰκότως μά-
λιστα πάντων ἐμέλησε πεπαιδεῖσθαι Μουσικῇ. Τῶν γὰρ νέων τὰς ψυχὰς ῥοτο δεῖν διὰ Μουσικῆς πλάττειν τε καὶ ρυθμίζειν ἐπὶ τῷ εὐσχημῷ, χρησίμης δηλονότι τῆς Μουσικῆς ὑπαρχούσης πρὸς πάντα καὶ πάσας ἐσπουδασμένην πράξιν, προσηγουμένως δὲ πρὸς τοὺς πολεμικοὺς κινδύνους.* Ὁ Πολύβιος ἀποδίδει τῶν Ἀρκαδῶν τὴν ἡμερότητα καὶ φιλάνθρωπίαν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχαν ἐξέλ-
ρετον παιδεύσθαι σπουδῆν τῆς μουσικῆς ὅλοι, πλὴν μιᾶς Ἀρκαδικῆς πόλεως τῶν Κυναϊθῶν, τῶν ὁποίων τῆς θρηωδίας αἰτίαν λέγει, ὅτι κατεφρόνησαν ὀλίγετα τὴν μουσικὴν. Καὶ μὴν ἀπορήσῃ τις, ὅτι εἰς ἀνατροπὴν πτωχῶν παιδίων συμβουλεύω Μουσικὴν. Ἄπορον ἤθελε δικαίως φανῆν, ἂν ἐσυμβούλευα τὴν τελείαν καὶ πολυδάπανον Μου-
σικὴν. Ἀλλὰ πρῶτον, εἰς τίνα δὲν εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τοῦς πέ-
νητας, καὶ ἐξαιρέτως ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν γεωργῶν μας, πολλοὶ ἔ-
χουν καθένας τὴν λύραν του; Ἄρκει νὰ μαθητευθῶσι τὰ τέκνα των νὰ λυρίζωσιν ὀλίγον ἁρμονικώτερα. Ἐπειτα, οἱ λυριστὰι δὲν περιο-
ρίζονται εἰς μόνον τὸ ὄργανον, οὐδὲ λυρίζουν μόνον, ἀλλὰ καὶ λυ-
ρωδοῦν. Πόσῃ ὠφέλειαν δὲν ἤθελαν προξενήσῃν εἰς τοὺς πτωχοὺς οἱ παιδευτὰι τῶν πτωχῶν, ἂν εἰς τόπον τῶν ἀνοήτων καὶ πολλὰ-
κις ἀσέμνων τραγωδιῶν ἐσύνθεταν διὰ τὰ πτωχὰ παιδάκια ὕμνους εἰς τὸν Θεὸν καὶ τραγῳδία τοιαῦτα, ὅποια νὰ κρύπτωσιν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς τὸ κάλυμμα ἠθικὴν τινα παραίνεσιν! Ἀλλὰ τοιαῦτα καλὰ πρέπει νὰ τὰ προσμένωμεν ἀπὸ τὸν πολυπλάσιασμόν καὶ τὴν τελει-
οτέραν διάταξιν τῶν σχολείων μας· πρέπει νὰ τὰ προσμένωμεν, ὅ-
ταν καταστήσωμεν καὶ ἡμεῖς παιδευτήριον ἐξαιρετόν τῆς ἀνατροφῆς τῶν πτωχῶν, κατὰ τὸ Φελλεμβεργικὸν περιβόητον παιδευτήριον, καὶ διδασκάλους ἔχοντας τὴν φιλάνθρωπίαν τοῦ Φελλεμβέργου. Ὁ Σωκρα-
τικὸς οὗτος παιδευτὴς τῶν πτωχῶν παιδίων ἐδιδάχθη ἀπὸ τὴν πεῖ-
ραν, ὅτι ἡ Μουσικὴ εἶναι δι' ὅλα τὰ νεαρὰ παιδιά μέσον ἰσχυ-
ρὸν πολιτισμοῦ καὶ κοινωρίας, μέσον ἐπιτήδειον νὰ τὰ συνθηεῖξῃ νὰ κανορίζωσι τὸν βίον των, καὶ νὰ συνεργάζωνται μὲ ἡσυχον ἁρμονίαν νὰ μετριάξῃ τὰς ἀνάγκους ὁρμὰς, νὰ καθαρῖξῃ τῆς ψυ-
χῆς τὰ αἰσθήματα, καὶ νὰ τὴν ἀνεγείρῃ εἰς τὰς ὑψηλὰς ἐννοιᾶς. Χρησιμεύει ἐξαιρέτως νὰ ἡμερόνη τὰ πάθη, νὰ εὐφραίῃν πρεπω-

δέστερον τὴν καρδίαν, καὶ νὰ μαλακῶνῃ τὴν σκληρότητα τῆς φύ-
σεως ἐκείνων μάλιστα τῶν παιδίων, ὅσα ἔλαβεν εἰς τὸ σχολεῖόν
του ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν ψωμοζήτῶν. ΚΟΡΑΗΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΩΝΗΣ.

Εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ φωνὴ γίνεται ἐκ τοῦ ἀέρος, τοῦ ἐμπεριεχο-
μένου εἰς τὸν θώρακα, καὶ ἐκπεμπόμενου ὀρμητικῶς διὰ τῆς συστο-
λῆς τῶν θωρακικῶν μυῶν. Ὁ ἀὴρ εἰσπνεόμενος εἰσέρχεται ἐντὸς τῶν
πνευμόνων, ἐξογκοῖ τούτους, εἶτα ἐξέρχεται ἐκ τῆς συνθλίψεως, ἥ-
τις ἐπιγίγνεται ἐκ τῆς συστολῆς τοῦ θώρακος, διερχόμενος διὰ τῆς
τραχείας ἀρτηρίας, ἥτις συνίσταται ἐκ δακτυλίων χονδροειδῶν καὶ
ελαστικῶν ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς τραχείας ὑπάρχουσι δύο μεμβράναι
τεταμέναι, τῶν ὁποίων αἱ τρεῖς ἄκραι εἰσὶ προσκεκολλημέναι ἐπὶ τῶν
παρειῶν τούτου· αἱ ἐπιφάνειαι τούτων τῶν μεμβρᾶνων εἰσὶ σχεδὸν
παράλληλοι, καὶ ὀλίγον ἀπέχουσαι ἀπ' ἀλλήλων· οὕτως ὁ ἀὴρ ἐξ-
ερχόμενος ἐκ τοῦ θώρακος πρὶν φθάσῃ εἰς τὸ στόμα, διέρχεται ἐκ
τοῦ διαστήματος, τὸ ὅποιον ἀφίνοσι τὰ μεμβρανῶδη ταῦτα ἐλά-
σματα, ἅπερ ὁμοιάζουσι ὡς γλωττίς, καὶ εἰσὶν ἐπιδεκτικὰ συστολῆς
καὶ διαστολῆς, διὰ καὶ Γλωττίς καλοῦνται. (α) Ἐπιγλωττίς δὲ
προσαγορεύεται μεμβράνη ὡσειδῆς ὡς γλώσσα, κειμένη ἐπὶ τοῦ ἄνω
ἄκρου τῆς τραχείας ἀρτηρίας παρὰ τὴν ρίζαν τῆς γλώσσης. Εἶνε καὶ
αὕτη ἐλαστικὴ, συστέλλεται καὶ διαστέλλεται, καὶ λαμβάνει διαφῶ-
ρους κινήσεις πρὸς τὰ ἄνω καὶ κάτω, ἥτις οὕτω τροποποιεῖ τὴν
ὀρμὴν τοῦ ἐξερχομένου ἀέρος ἐκ τοῦ πνεύμονος· τὸ μεταξὺ τῆς
Γλωττίδος καὶ Ἐπιγλωττίδος διάστημα καλεῖται Λάρυγγ· τοῦ ὀ-
ποίου ἐξωτερικῶς διακρίνεται τὸ κάτω ὄριον ἐκ τοῦ μέρους ἐκείνου,
ὅπερ καλεῖται Μῆλον τοῦ Ἀδάμ. Ἡ Γλωττίς καὶ Ἐπιγλωττίς δο-
νοῦσι ταυτοχρόνως διὰ τῆς διόδου τοῦ ἐν τῷ θώρακι ἀέρος, τοῦ ὀ-
ποίου ἐξερχομένου, συστέλλονται οἱ μῦς τοῦ λάρυγγος, καὶ οὕτως
ἀποτελεῖται ἡ φωνή. Πολλοὶ τῶν πρὶν φυσιολόγων ἐθεώρουν ὅτι ἡ
φωνὴ γίνεται ὡς ἡ διὰ χορδῆς φωνή· ἥδη ὁμοῦς ἀπεδείχθη καὶ πει-
ραματικῶς ὅτι ἡ φωνὴ γίνεται ὡς εἰς τὰ πνευστικά ὄργανα, τὰ ἔ-
χοντα γλωττίδα, (β) ὡς εἶνε τὸ Κλαρινέτον, ὁ Ζουρνας, καὶ τὰ παρόμοια.

(α) Καλοῦνται καὶ φωνητικαὶ χορδαί· τὸ ὄνομα γλωττίς κατὰ νεώτερος
τινάς συγγραφείς διδεται καὶ εἰς ἴδια τινὰ μέρη τῶν φωνητικῶν ὀργάνων τοῦ
λάρυγγος.

(β) Κοινῶς καλεῖται εἰς τὰ ὄργανα ταῦτα ἡ γλωττίς αὕτη Τζάμπουνα.

Ὁ ἀήρ ἀφοῦ εἰς ταῦτα τὰ ὄργανα σχηματίζῃ τὴν φωνήν, καὶ διέλθῃ τὴν ἐπιγλωττίδα, φθάνει εἰς τὸν φάρυγγα, ἐνταῦθεν εἰς τὸ στόμα, ἔνθεν καὶ ἐξέρχεται. Ἡ ἔναρθρος φωνὴ σχηματίζεται ἐκ τῆς φωνῆς, ἢ τοῦ ἤχου, τοῦ γινομένου παρὰ τῆς γλωττίδος καὶ ἐπιγλωττίδος, ἀφοῦ τροποποιηθῇ ἀπὸ τὰς κινήσεις τῆς γλώσσης, τῶν χειλέων, καὶ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ στόματος, καὶ ἴσως καὶ ἐκ τῶν κοιλωμάτων τῆς ῥίνος· ὁ ἤχος τροποποιεῖται καὶ ἐκ τῆς ταχύτητος τοῦ ἐξερχομένου ἀέρος, καὶ ἐκ τῆς διαστολῆς καὶ συστολῆς τῆς γλωττίδος. Ἡ ἔντασις τῆς φωνῆς ἐξαρτάται ἐκ τῆς ἰσχύος τοῦ ρεύματος.

Ἐν γένει δὲ ἡ φωνὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεῖται ὡς δι' ὄργανου πνευστικοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ στήθος εἶνε ἢ φῦσα· ὁ λάρυγξ εἶνε ὁ ἀγωγός· τὰ μεμβρανώδη ἐλάσματα εἶνε ἢ γλωττίς· τὸ δὲ στόμα καὶ αἱ ῥινικαὶ κοιλότητες εἶνε ὁ σωλὴν τῆς ἐκβολῆς.

Ὅταν τις ὀμιλῇ, τὸ ὑπερώϊον ἰσθίον κλείει τὰς ῥινικὰς ὁπὰς· οὕτως ὁ ἀήρ δυνούμενος ἐντὸς τοῦ λάρυγγος ἐξέρχεται διὰ τοῦ στόματος, καὶ ἀποτελεῖται ἡ φωνή· συμβαίνει ὅμως ὥστε εἰς τινὰς τὸ ὑπερώϊον νὰ μὴ φράττῃ καλῶς τὰς ῥινικὰς ὁπὰς, καὶ τότε μέρος τοῦ ἠχοῦντος ἀέρος διέρχεται διὰ τῆς ῥίνος· ἐκ δὲ τούτου προέρχεται δυσάρεστός τις φωνὴ εἰς τινὰς, οἵτινες καλοῦνται *Πυρολάοι*.

Τὰ πνεύμονα ἔχοντα ζῶα, ἤγουν τὰ μαστοφόρα, τὰ πτηνὰ, καὶ ἔρπετά, εἰσὶ τὰ μόνα τὰ ἔχοντα γνησίαν τὴν φωνήν· τὰ μαστοφόρα καὶ ἔρπετά ἔχουσι γλωττίδα μονήν, καὶ οὐχὶ διπλὴν, ὡς ἔχει ὁ ἀνθρώπος· αὕτη δὲ κεῖται πλησίον τοῦ στόματος. Εἰς τὰ πτηνὰ ὅμως ὁ λάρυγξ κεῖται εἰς τὸ κάτω ἄκρον τοῦ πνεύμονος· τούτου ἕνεκεν ἔταν κοπή πτηνοῦ ἢ κεφαλῆ, ἐξακολουθεῖ τοῦτο νὰ φωνάζῃ καὶ μετὰ τὴν ἀποκεφάλισίν του. Τὰ ἄδοντα πτηνὰ ἔχουσιν ὑπὲρ τὸν λάρυγγα μικρὸν φράγμα ἀτελές, ἐκ τοῦ ὁποίου γίνονται αἱ διάφοροι ἤχοι.
(Ἐκ τῆς ΦΥΣΙΚΗΣ τοῦ Ι. Π. ΠΥΡΑΛ.)

ΝΗΠΙΩΝ ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΙΣ.

Τὸ γάλα τῆς μητρὸς πρέπει νὰ συνιστᾷ τὴν τροφήν τοῦ νηπίου, ἐκτὸς ἂν αἰτίαι κατατείγουσιν ἐμποδίζωσιν αὐτὴν τοῦ νὰ θηλάζῃ, ἢ καθιστάνωσι τὸ γάλα τῆς ἀνάρμοσον εἰς τὸ βρέφος. Πάντοτε ὑπάρχει μία τις σχέσηις μεταξύ τῆς καταστάσεως καὶ κράσεως τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἡλικίας καὶ κράσεως τοῦ τέκνου, ἥτις δὲ, ἐμπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ μεταξύ αὐτοῦ καὶ ὁποιασδήποτε ἄλλης τροφοῦ, ἀλλ' ἥτις συνεργεῖ μεγάλως εἰς τὴν εὐεξίαν του. Γνωστὸν εἶναι, παραδείγματος

χάρην, ὅτι τὰς πρώτας ὀλίγας ἐβδομάδας τὸ γάλα εἶναι ἀραιότερον καὶ πλέον ὑδατώδες παρὰ μετὰ ταῦτα. Ἐὰν λοιπὸν βρέφος νεογέννητον βυζάνη παραμάνναν τριῶν ἢ τεσσάρων μηνῶν, ἀφανίζεται ἡ μεταξὺ τοῦ στομάχου αὐτοῦ καὶ τῆς ποιότητος τοῦ γαλακτος φυσικῆ σχέσις, καὶ τὸ νήπιον πάσχει, μὴ ἔχον δυνάμεις ἀναλόγους μὲ τὸ βάρος τῆς τροφῆς. Ἐὰν, ἐκ τοῦ ἐναντίου, βρέφος πέντε ἢ ἕξ μηνῶν μεταφερθῇ εἰς παραμάνναν νεωστὶ ἐλευθερωθεῖσαν, ἡ τροφή τὴν ὁποίαν λαμβάνει εἶναι παραπολύ ὑδατώδης, καὶ ἡ ὑγεία του κατὰ φυσικὸν λόγον ἐκπίπτει.

Ὡσαύτως, ἐὰν ἡ μήτηρ ἦναι ὀρίμου ἡλικίας, τὸ ἴδιον αὐτῆς γάλα, ἢ τὸ γάλα βυζάστρας ὑγιούς, τῆς αὐτῆς σχεδὸν ἡλικίας, ἐρμύζει πολὺ μᾶλλον εἰς τὸ βρέφος παρὰ τὸ γάλα γυναικὸς πολὺ νεωτέρας· ἐπειδὴ ἡ κρᾶσις τοῦ τέκνου ἔχει πάντοτε κάποιαν σχέσιν μὲ τὴν τῆς μητρὸς, καὶ συμφωνεῖ μὲ τὴν ποιότητα τοῦ ἐκ φύσεως προβλεπόμενου ρευστοῦ.

Τὸ κυριώτερον σφάλμα εἰς τὴν ἀνατροφήν τῶν νηπίων εἶναι ὅτι τρώγουν παραπολύ·—σφάλμα σπουδαῖον καθ' ἑαυτὸ, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον εὐκόλως δύναται ἡ μήτηρ ν' ἀποφύγῃ, βυζάνουσα μόνον ὁπάταν βλέπῃ ὀρεξίν εἰς τὸ τέκνον, καὶ τότε δὲ ὄχι παραπολύ διαμειᾶς. Οὕτω μόνον καὶ αὐξάνει ταχέως καὶ δυναμοῦται τὸ τέκνον, καὶ δραστηρίως ἐμποδίζονται τὰ τῆς νηπιότητος πάθη, πόνοι, διάρροιαί, καὶ ὁ τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἐρεθισμός.

Ἄλλο αἷτιον νηπιακῆς ἀπεψίας εἶναι βλάβη τῆς ποιότητος τοῦ γαλακτος, προερχομένη ἀπὸ ἀκράτειαν, ἢ ἀνησυχίαν τῆς μητρὸς. Ἄγνοεῖται ἢ λησμονεῖται γενικῶς πόσον ἐνεργεῖ τὸ αἷτιον τοῦτο εἰς τὸ νὰ ἐρεθίζῃ καὶ νὰ βασανίζῃ τὸ τέκνον· ὅθεν πολλαὶ μητέρες, ἐνῶ βυζάνονται, δεικνύουν τὴν ἀδιαφορίαν ὡς πρὸς τὴν ὑγείαν, δαίταν, καὶ νοσητικὴν αὐτῶν ἀταραξίαν, ὡς νὰ μὴν εἶχαν αὐτὰ ὅλα καμμίαν ἐπιβρόχην εἰς τὴν γαλακτώδη ἐκκρίσιν. Ἰγυεινόν, θρεπτικόν, καὶ εὐπεπτον γάλα δύναται νὰ προέλθῃ μόνον ἀπὸ ὑγιᾶ καὶ καλῆς κράσεως μητέρα· εἶναι δὲ παρὰ φύσιν νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι ἐμπορεῖ νὰ πηγασθῇ ὑγυεινόν καὶ ἀμίαντον ρευστὸν ἀπὸ μητέρα, ἥτις χαλᾷ τὴν ὑγείαν καὶ εὐπεψίαν τῆς δι' ἀκαταλλήλου διαίτης, δι' ἀγυμνασίας, δι' ἀκαθάρτου ἀέρος, ἢ δι' ἀκυβερνήτων παθῶν. Ὅχι, οἱ νόμοι τῆς ὑγείας δὲν παραβαίνονται ἀτιμωρητί. Ἀκόμη καὶ ἱατρικὰ, ὑπὸ τῆς μητρὸς λαμβανόμενα, ἐνεργοῦν διὰ τοῦ γαλακτος ἐπάνω εἰς τὸ τέκνον· καὶ αἰφνίδιος δ' ὄργη, ἢ ἄλλη βιαία νοερά κίνησις, μετέβαλε πολλάκις τοῦ ρευστοῦ τὴν ποιότητα τοσοῦτον, ὥστε νὰ προξενήσῃ κάθαρσιν καὶ πόνους εἰς τὸ τέκνον. Μέρμινα προσέτι καὶ ἀνησυχία

ἀνησυχία ἐνεργοῦν ὀλεθριώτατα, καὶ ὄχι μόνον ὀλιγοστεύουν τὴν ποσότητα, ἀλλὰ καὶ χαλοῦν τὴν ποιότητα τοῦ γάλακτος.

Καθὼς δένδρον κακὸν δὲν γεννᾷ ποτὲ καρπὸν καλόν, οὕτω κακὴ μεταχειρίσις δὲν φέρει ἀποτελέσματα καλά· ἀναξία δὲ τοῦ μητρικοῦ ὀνόματος εἶναι ὁποιαδήποτε, ἥτις, γνωρίζουσα τὴν προειρημένην σχέσηιν, θυσιάζει, μ' ὄλον τοῦτο, τὴν ὑγίαν καὶ εὐδαιμονίαν τοῦ τέκνου τῆς, διὰ τὰ εὐχαριστῆ τὰς ἰδίας αὐτῆς ὀρέξεις καὶ πάθη.

ΥΪΚΗ ΑΓΑΠΗ.

Ἄλεξάνδρος ὁ μέγας ἀναγνώσας ἐπιστολὴν τοῦ Ἀντιπάτρου διαλαμβάνουσαν μεγάλα παράπονα κατὰ τῆς μητρὸς τοῦ Ὀλυμπιάδος, καὶ Ἀντίπατρος, εἶπεν ὁ μέγας ἐκεῖνος δορυκτῆτωρ, ἀγνοεῖ ὅτι ἐν μόνον δάκρυον τῆς μητρὸς μου δύναται νὰ ἐξαλείψῃ ὅλα του τὰ παράπονα.

Ἡ νίκη τῶν Δευκτρῶν εἶχε σύρη ἐπὶ τοῦ Ἐπαμινώδου τὴν προσοχὴν καὶ τὸν θαυμασμόν ὅλων τῶν γειτνιαζόντων λαῶν· ἐθεωρεῖτο τὸ ὑποσήμεγμα καὶ ὁ ἀναγεννητὴς τῶν Θεῶν, ὁ νικητὴς τῆς Σπάρτης καὶ ὁ ἐλευθερωτὴς ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Ὁ δὲ Ἐπαμινώδης ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γενικοῦ τούτου ἐπαίνου εἶπεν· «Ἡ μεγαλτέρα μου χαρὰ εἶναι, ὅταν συλλογίζομαι πόσον θὰ χαροῦν ἡ μήτηρ μου καὶ ὁ πατήρ μου.»

Μετὰ τὴν μάχην τοῦ Ἀκτίου, (Actium), ὁ νικητὴς Αὐγούστος ἔκαμε τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν αἰχμαλώτων του, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτον καὶ ὁ Μιτίλλος εἰς τῶν διαπυροτέρων ἐχθρῶν του. Καίτοι ὑπὸ τῆς κακομεταχειρήσεως καὶ λύπης παραμορφωμένος, τὸν ἐγνώρισεν ὁ υἱὸς του, στρατιώτης εἰς τὸ μέρος τῶν νικητῶν, καὶ τρέξας ἔπεσε εἰς τὸν λαιμὸν του· στραφεὶς ἔπειτα μὲ δεδακρυμένους ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν Αὐγούστον, «Κύριε, τοῦ εἶπεν, ὁ πατήρ μου ἐστὶν ἐχθρὸς σου, καὶ ὡς τοιοῦτος εἶναι ἄξιος θανάτου· ἀλλ' ἐγὼ σὲ ὑπερέτησα πιστῶς καὶ μοῦ πρέπει ἀμοιβή. Δι' ἀμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν μου, χάρισε τὴν ζωὴν τοῦ πατρὸς μου, καὶ κάμε ὥστε ἐγὼ εἰς ἀντίς τούτου νὰ ἀποθάνω.» Ὁ Αὐγούστος κινηθεὶς ἀπὸ ταύτην τὴν πράξιν τοῦ νέου Μιτίλλου ἐχάρισε καὶ εἰς τοὺς δύο τὴν ζωὴν.

Εἰς κατορθῶσιν μεγάλων πραγμάτων εἶναι ἀναγκαῖος ὁ ἐνθουσιασμός· ἀλλὰ διὰ τὰ γένωσι μόνιμα τὰ κατορθώματα, πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ πολλὴν γνῶσιν καὶ φρόνησιν.

ΚΟΡΑΗΣ.